

ՕՐԱԳԻՐ

20 ՓԲՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ՓԲՅ 20

Զ. ՏԱՐԻ 16 ԲԷՃԷՊ 1292 ԽՈՏՐԻ 05 ԵՐԵՎԱՆԻ 5 ՕԳՈՍՏՈՍ 1875 Ն. Տ. 17 ՕԳՈՍՏՈՍ ԵՒ 1602

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իշխրեան Մատթէոս Վարդապետի
ատենաբանութիւնը

(Շար. տես թիւ 1600)

Այսպէս և Ուսման Խորհուրդը պաշարուած է բերաւոր դժուարութիւններով: Եթէ կրթութեան խնդրոյ մը համար կարնոյ Ուսման Խորհուրդին պէտք ունենայ գիր մը ուղղելու, զայն պարտաւոր է նախ կեդրոնական վարչութեան ֆաղաքական ժողովին մատուցաւել, անկէ կարնոյ քաղաքական ժողովին պիտի յուղարկուի և յետոյ վիճակին ուսումնական խորհուրդին ձեռքըն հասնի, և նոյն դրոյն պատասխանը այսպէս միևնոյն խողովակներէն անցնելէ ետեւ պիտի գայ հասնի ուր ուրեմն կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդին ձեռքը, և ինչ որ է այն դէպքապէս խնդիրն՝ որ այս թղթակցութեան նիւթ է եղեր, պիտի ստանայ ուր ուրեմն իւր տնօրէնութիւնը: Եթէ հոն ալ օրինական այն ձևերը, զորս քիչ մը յառաջ յիշեցինք, չկան՝ ի գործ դրուելու, ինչպէս ուրեմն այս կերպով հնար է ազգային վարժարանները բարեկարգել: Ի՞նչպէս կարելի է գործ և աշխատանք յուսալ ֆաղաքական ժողովէն որ այս 13 տարիներէ ի վեր ցարդ Աղբայրին ժողովին չէ կրցած բերել ծրագիր մը ազգային կրթութեան խնդրոյն վրայ:

Այս բերաւոր դժուարութիւններն վերաքննիչ յանձնաժողովն նշմարեց, և նախորդ ֆաղաքական ժողովոյ իմաստուն մէկ առաջարկութեամբ բաժնեց ազգային գործոց յարաբերութեան և տեսչութեան ճիւղերը, և այս վերջնոյն համար առանձին ժողով մը կարգեց:

Եւ սակայն, չէ թէ ինչպէս ոմանք կը կարծեն, Ուսումնական, Վանօրէից և Տնտեսական Խորհուրդոց և Կտակաց

հոգաբարձութեան պաշտօններն մէկ ժողովի մը յանձնուելով չորս տարբեր գործեր ի մի ձուլուած են, այլ էապէս իրկու են՝ իրարու լայրակից, այն է Ուսումնական և Տնտեսական:

Կրթութեան խնդիրը դրամական միջոցներով կրնայ յառաջանալ, և այս միջոցներն հայթայթել տնտեսութեան վերաբերեալ խնդիր մ'է, և հոս ահա Կտակ կսկսի Տնտեսական Խորհուրդոյ պաշտօնը միտնալ Ուսումնականին հետ:

Վանքերն Ազգին բարոյական յառաջիմութեան նուիրեալ հաստատութիւններ են, և այս նպատակին համար կալուածներ և դրամական միջոցներ ունին:

Այս միջոցներն զարգացնել տրնտեսութեան խնդիր մ'է, և վանքերն իրենց բարոյական նպատակին ծառայելու վիճակին մէջ գնել Ուսումնական խնդիր մ'է, և ահա Կտակ հոս Ուսումնական և Տնտեսական Խորհուրդոց պաշտօնները կը միանան նորէն՝ վանօրէից տեսչութեանը մասին: Իսկ Կտակաց հոգաբարձութեան պաշտօնը բոլորովին տրնտեսականի կը վերաբերի, վասն զի կը տակաջ խնդիրներն կալուածական և տնտեսական խնդիրներ են պարզապէս:

Ոհա ասոնք են այն գլխաւոր պատճառներն, զորս ձեր վերաքննիչ յանձնաժողովը նկատողութեան առած է, և անոնց վրայ յենլով իւր առաջարկութիւնը բերած է հոս:

Չուզեցի աւելի մանրամասնութեանց մտնել բաւ և շատ համարեցէք խնդրեմ, այսքան բացատրութիւն, վասն զի արդէն մեր տեղեկագիրը պէտք եղած պատճառաբանութիւններն ունի իրեն հետ այնքան, որքան չը կարծէր, և չ'դնէր Ռուսիոյն եփնտրին անոր մէջ:

... Խմբագիր

Ի նպատակ Աղբ. Հիւանդանոցի Բաժանորդական հանգանակութիւնը ըստ պաշտօնական յայտարարութեան Ազգ. Վարչ. Գաղ. ժողովոյ 1875 ապրիլ 20

էն ի վեր սկսուած ըլլալով, գոյացեալ հասոյթով Հոգաբարձութիւնը 11 հատ թուով Երկաթուղւոյ արժեւորմանը դրնեց, որոց թիւերը հետեւեալներն են:

512664 . 509470 . 77161 . 77162

61992 . 750363 . 563050 . 431178

325277 . 318379 . 309825

Այս առթիւ հարկ կը համարի Հոգաբարձութիւնս իւր շնորհակալեքը յայտնել ամեն անոնց, որք ազգասիրաբար մասնակցելով յիշեալ հանգանակութեան անոր արգիւնաւորութեանը փոյթ ունեցած են, իսկ գալով տակաւին մասնակից չ'ըղղ ազգայնոց, կը փութայ Հոգաբարձութիւնս գննեք ևս հրաւրել որ բարեհաճին այսպիսի օգտակար ձեռնարկութեան մը մասնակցելով քաջալերել զայն և անոր նպատակը արգիւնաւորել: Մնամք երև:

Ի գիմաց Հոգ. Հիւանդանոցի 75 յուլիս 25 Ս. Մ. Մանուկեան

Յ. Գ. Պուրէշի արժեւորմանընթ. 57 թիւի 4774, և 14 թիւի 5770 (ամօրթի) ջ ջուած ըլլալով անոնց տեղ առնուած են՝ թ. 28 Ս. 2994, թ. 11 Ս. 2040:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԵՐՍԷՔՕՎԻՆ

Ե Ի

ԱՌՍՏՐԻՈՅ ՔԱՂԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ շաբթու Հերսէքօվինի խնդրոյն նկատմամբ, Ուստրիոյ կառավարութեան թոյլտուութեամբ ապաւտամբաց զօրանալուն վրայօք ելած կասկածներն յիշատակելու առթիւ, ըսած էիք թէ իրաց այս վիճակին մէջ չը կործուիր թէ Աւստրիա նպատաւոր դիրք մը բռնելու տրամադրութիւն մը ունենայ այս գործոյն նկատմամբ, որովհետեւ չեմք տեսներ թէ Հերսէքօ.

վինի ապստամբութեանը ելքին մէջ Աւստրիոյ կառավարութեան համար չափաւոր մաս մը գտնուող :

Եւրոպական օտար թերթերն այս անգամ մեր այս բաժը լիովին կը հաստատեն. ինչպէս և կը յայտարարեն, որ տի մեր այդ կարծիքը ներշնչող պատճառներն, որք նոյնպէս օտար թերթերու մէջ ալ կը տեսնուին, փոքր 'ի շատէ քաջատրեւ կուգեմք :

Անցեալ շաբթուան մէջ վիեննայէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Աւստրիոյ կոմսը յաճախ տեսակցութեան մէջ է Գերմանիոյ և Ռուսիոյ դեսպանացի հետ առ որս և մօտէն առնելով թիւն մ'ունենալ կերեւէր Սերվիոյ Միլան իշխանին ալ, դիտմամբ թէ պատահմամբ, նոյն միջոցին հոն գտնուիր, որպէս թէ ընտանեկան պատճառներու համար, սակայն և այնպէս Հերսէօվիկի ապստամբութեան հետ բոլոր այս պարագայներուն ունեցած զուգահեռութիւնը բնականաբար կը հարկադրեն դմարդ հարցնել իւրովի թէ ի՞նչ է այս դեսպանագիտական շարժմանց ենթակայ գտնուած առարկայն :

Այս թէպէտ որոշ և բացարձակ կերպիւ յայտնի չէ, սակայն ամենէն աւելի ճշմարտանման հաւանականութիւնը սա է թէ, Աւստրիա՝ բոլոր ուրիշ կառավարութիւններէն աւելի անհրաժեշտ հարկ մ'ունի իրեն սահմանակից սոյն ապստամբութեանը դէմ իւր բռնելիք դիրքն ու քաղաքական ընթացքը կանուխէն որոշել, և իւր բռնելիք քաղաքականութիւնն ալ օտար տէրութեանց հաճելի և ընդունելի ընել, վասն զի կը թուի թէ երեք կայսերաց տեսակցութենէ 'ի վեր' Հիւսիսային երեք մեծ Տէրութեանց գաղտնաբար կ'ընթած հետեւի դաշնակցութեանը մէջ կը գտնուի Աւստրիա, որոյ նախելով այս երեք տէրութեանց՝ եւրոպական խնդրոց մասին՝ ունենալիք քաղաքականութիւնը համաձայն պէտք է լինի :

Սակայն ներկայ ապստամբութեան դէպքին մէջ ամենէն աւելի Աւստրիա է որ ուղղակի առոր ընդ դիմահարուածը կրկն սպառնալիք մ'ոն նի առաջը, և թերեւս այս խնդրոյն մէջ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ շահերն ուղղակի իրարու հետ կը հակադասուին. զորմէ ուրիշ առթիւ կը խօսեմք : Այժմ Աւստրիոյ շահը ըստ իրողութեան կը պահանջէ որ ապստամբութիւնը կայելի եղածին չափ շատ զսպուի, և ապստամբաց պահանջումն յաջողութեամբ 'ի գլուխ չ'եղնէ, և Թրքաշիական թիւնայինք ալ իւր այդքազաքակա ու թիւնայինք Տաճկաստանի հետ հաշտ համակրութեամբ ընթանալու մասին ըրած որոշումն Սերվիոյ իշխանին յայտնապէս ծանուցանելն զատ, իրօք ալ միևնոյն ընթացքը Տաճկաստանի

նկատմամբ բռնելն մեր այս բաժին անհերքելի ապացոյց մ'է, որոյ առթիւ Բ. Դուռն ալ դեռ երկու օր յառաջ յատկապէս շնորհակալութիւն յայտնեմք Աւստրիոյ կառավարութեան, Հերսէօվիկի ապստամբութիւնն սկսելէն 'ի վեր ցոյց տուած անկեղծ, ուղիղ և օրինաւոր վարմանցը համար :

Նմանապէս և Աւստրիոյ կառավարութեան այս ուղիղ և բարեկամական քաղաքականութեան շնորհիւն է որ Սերվիոյ կառավարութիւնն ալ, Բ. Դուռն ըրած դիտողութեանցն ու հրամայեցը հնազանդելով, ապստամբութեան կեդրոնավայրին մօտերը իւր սահմանագլխին վրայ գումարած զօրաց խումբերը ցրուելով անհետացնելու հարկադրուեմք է :

Ասոց ամենքը յայտնապէս ցոյց կուտան թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը ներկայ խնդրոյն մէջ Տաճկաստանի հետ բարեկամական յարաբարութեան մէջ մնալ ճգնելով, այդ մասին իւր վրայ եղած կասկածներն ինչ կերպով ալ ըլլայ՝ փարատել կը նայի, իսկ թէ լի գրացի Պետութեան մը հետ հաշտ մնալու բարոյական զգացումն ու փափաքն է որ թելադրած է Աւստրիոյ բարեկամական յարաբարութիւնը շարունակելու Տաճկաստանի հետ, թէ այդ եղանակ յարաբարութեան մը մէջ յարաւել կը պահանջէ իւր քաղաքական շահը, այդ է գր կուգենք քաջատրեւ :

Գիշ մ'առաջ ըսինք թէ Աւստրիոյ շահը ստիպողապէս կը պահանջէ որ ներկայ ապստամբութիւնը կարելի եղածին չափ շուտ զսպուի, և ապստամբաց պահանջումն ալ յաջողութեամբ 'ի գլուխ չ'եղնէ :

Տարակոյս չը կայ թէ Հերսէօվիկի ապստամբութիւնը այնպիսի տեղ մը կեդրոն ընտրած է իրեն, որ բոլոր չորշակայ օտար ժողովուրդոցը կողմանէ կրնայ դիւրաւ օգնութիւն գտնել, Յայտ է թէ ապստամբը, ինչ կ'ընթէ ալ ըլլան, միշտ Սլավ ազգին սերնդէն կը գտնուին, և չըճակայ բոլոր օտար ժողովուրդներն ալ միևնոյն սլավ ցեղին կը վերաբերին, որք են արեւմուտքէն Դալմատացիք, հիւսիսէն խորուածք և Սլավոնք, արեւելքէն Սերվիա, որ ինքզինքը ժիւղարուն Մակեդոնացիին կը նկատէ, հարաւային-արեւմուտքէն ալ Գարաւաղ : Ասոց ամենքն ալ որք ալ և ալ պետութեան և իշխանութեանց կը հալաւալին, ամենքն ալ սակայն ապստամբաց հետ ցեղային միութիւն մ'ունին, որոց մեծ մասը իրենց այս արեւմտիկական զգացումէն զրոգուեալ, և թերեւս փոքր մէկ մասն ալ թշնամական և կամ ուրիշ քաղաքական նպատակն է կամ դիտումներէ շարժեալ օգնութեան պիտի դիմեն և զայն զօրացնեն, ինչպէս որ միևնոյն բանն ալ ըլլալու է :

Այդ ապստամբաց օգնութեան դի-

մել ուղղով ժողով դոց մեծ մասը Աւստրիոյ կը պատկանի, որն որ Տալմաթներէ, խորուածներէ և Սլավոններէ կը բաղկանայ, ասոնք առանց ուշ դնելու Աւստրիական կառավարութեան քաղաքականութեանը, ապստամբութիւնը քաջալերելու պիտի մղուին ինքնովին, որմէ և Աւստրիոյ կառավարութեան ալ ներքին մեծ դժուարութիւն մը պիտի ծագի, իւր այդ Սլավ ժողովրդոց եռանդը զսպելու և ապստամբաց օգնութեան դիմելն զանո՞ք արդիւնէլու համար պէտք եղած միջոցներ քանի որ սաստկացելու հարկադրի : Եւ ասկէ ալ սա՛ կը հետեւի թէ, քանի՞ ապստամբութիւնը տևէ, այնքան ալ Աւստրիոյ սլավ ժողովրդոց եռանդն ու յուզմունքը պիտի աւելնայ, և այնքան Աւստրիոյ զսպողական միջոցներու մասին կրելիք ներքին դժուարութիւններն պիտի աւելնան : Բաց երբ անգամ մը շնչուի ապստամբութեան հետքը, և ալ ևս յոյս մը չը մնայ, բնականաբար չըճակայ սլավ ժողովրդոց ալ՝ իրենց տէրութեան դէմ հանդիք դժուարութեանց առիթն ու պատճառը միջ տեղէն բարձուած կ'ըլլայ, և կառավարութիւնն ալ մեծ հոգէ մի կ'աղատի : Ահա ասո՛ր համար բարեք թէ Աւստրիոյ շահը կը պահանջէ որ ապստամբութիւնը կարելի եղածին չափ շուտով զսպուի : Ասի իւր ներքին քաղաքականութեանը շահն է :

Գալով արտաքին քաղաքականութեանը շահուն, տեսնենք ինչո՞ւ համար Աւստրիա՝ ապստամբաց յաջողութեանը չը կրնար փափաքել :

Թաշուրդ թերթով

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊՐԱՆՈՒՄ

ԱՌՍՏՐԱ-ՀԱՅԱՍՏԱՆԻԱ

վիեննա 14 օգոստ.

Պորտալին մէջ գործերը նուազ են, սակայն և այնպէս գիշերը կը բռնուի : Բուլմիլի երկաթուղեաց թղթերն աւելի փնտաւելու վրայ են :

Աւստրիոյ կոմսը Հունգարիա վերադարձաւ :

Քօրէսքոնտանս Բօլթիք թերթը կըսէ թէ կառավարութիւնը հրաման տուեր է որ Օսմ. զօրաց Քլէքինաւահանգիստն երեւնուն թոյլ տրուի :

ԳԱՂՂԻԱ

Բարիկ 13 օգոստ.

Աշխարհագրական համազգային դեսպանաժողովը առաջին կարգի միտալ մը ընթացիկ է. Պոլսոյ արքունի զինուորական վարժարանին :

ԱՆԳՂԻԱ

Հոնորա 14 օգոստ.

Խորհրդարանը երեկուան օրը վիկթօրիա թագուհւոյն մէկ ճառովը դոցուեցաւ :

Անգղիոյ պանքան իւր գրամազեղը
Օ/Օին 2ի իջոյց :

ՊԵՆՏԻՄ

Պրիւսէ 14 օգոստ.

Պիւնիգալի, Դաղղիոյ, Անգղիոյ և
Հոլանտայի մէջտեղը շաբաթի նկատ.
մամբ պայմանագրութիւն մը կնքուե-
ցաւ : Պայմանագիրը տէրութիւնք վեց
ամիս պայմանաժամ ունին յիշեալ գաշ-
նագրութեան վտերացեալ օրինակի ե-
րէն իրարու մէջ փոխանակելու համար :

Գերմանական զեւպան Բերթոլտ
կոմսը իւր գեապանութենէն ետ կան-
չուած ըլլալուն գիրքը ներկայացոյց
Պիւնիգալի թագաւորին :

ՄՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 14 օգոստ.

Նաւատորմը դեռ կը շարունակէ
քաջութեանց բռնած ծովեղերքներն
ուստկոծել :

ՆԵՐՔԻՆ

Վիէնայի Տակ-պ լրագրէն քաղելով
տեղական բոլոր թերթերն, ինչպէս
նաև մեք, Պոսնայի Տէրվիչ բաշայի որ-
պէս թէ ժողովրդեան ուղղեալ հրամա-
նագրի մ'օրինակը հրատարակած էինք,
որով նա Պոսնայի գաւառին, պաշար-
ման փեմակի մէջ գրուած ըլլալը կը
յայտարարէր :

Տպագրական տեսչութեան կողմանէ
երեկուան օրը լրագրաց հաղորդուած
աղբարարութիւն մը կը ծանուցանէ
թէ Տէրվիչ բաշայ բնաւ այդպիսի հրա-
մանագիր մը հանած չ'է :

— Անցեալ հինգշաբթի օր Անգղիոյ
գեապան Սըր Հէրի իւրերթի կայսերա-
կան պալատը երթալով վեհ. Սուլթա-
նին ներկայութեան ընդունուիլը ծա-
նուցինք, որ և ներկայ կը գտնուէր
կայսերական Ատենին առաջին թարգ-
մանը Միւնիք Էֆէնտի :

Սոյոց աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ
հրաման եղեր է անգղիական գեապա-
նին, որ ամենահաստատ կերպիւ վա-
տահայնէ զվեհ. Սուլթանին թէ Բրի-
տանական կառավարութիւնը Բ. Դրան
հետ իւր ունեցած յարաւերութեանցը
մէջ բնաւ ետ կեցած չէ բարեկամական
զգացում մը տածելէ :

Ինքնաբերաբար Անգղիոյ կողմանէ
տեսնուած այս շարժումը սա նպատակաւ
եղած է՝ երևի, թէ վերջերս անգղիական
խորհրդարանին մէջ, ընդդիմադիր կու-
սակցութեանց մէկ քանի անդամոց
կողմանէ, օսմանեան կայսրութեան
դէմ եղած անիրաւ յարձակմանց թէ
ն. վեհափառութեան և թէ՛ իւր ժո-
ղովրդեան վրայ բրած գէշ տպաւորու-
թիւնը այս կերպով փարատէ :

Վեհ. Սուլթանը կարի՛ իսկ զգած
ուեր է այս բարեկամական ընթացքէն,
և սահմանադրական երկիրներու խոր-
հրդարանացը մէջ տեսնուած լեզուի

ծալրայեղութիւններն ի նկատի առնե-
լով, խորին գոհունակութիւն յայտնե-
ր է Բրիտանական կառավարութեան. Բ.
Դրան իւր երկիրը յառաջդիմութեան
և զարգացման ճանքուն մէջ գնելու
համար՝ բրած ջանիցն արժանիքը ճան-
չելուն համար :

Ասկից յետոյ, վեհ. Սուլթանը
Տաճկաստանի վերաբերեալ ուրիշ խել
մը խնդրոց վրայօք ալ խօսակցե-
րէն անգղիական գեապանին հետ :

— Սերվիոյ և Գարատաղի իշխան
ներն, մայրաքաղաքի մէջ իրենց ու-
նեցած գործակատարաց ձեռօք բա-
ցորոշ կերպիւ վստահացուցե-
ր են զԲ. Դրան թէ իրենք Հերսէքովի ապ-
տամբութիւնը ու ե կերպիւ քաջաւ-
րելու բնաւ դիտաւորութիւն չ'ունին :

Նիքօլա իշխանը, Բ. Դրան ուղ-
ղած գրոյն մէջ կը յայտնէ թէ ապա-
տամբաց հետ միացող գարատաղաց
թիւը չափազանցօրէն մեծցուցած են,
և թէ սոյոգը քանի մը հոգի միայն
գացեր խառնուեր են հետերին :

Սերվիոյ Միւնի իշխան ալ կը
յայտնէ թէ սահմանադիտոյն վրայ ու
է նպատակի մը համար ինքը բնաւ զօ-
րաց խուսբեր չէ՛ զրկած :

— Կայսերական հրամանաւ, Գայ-
սերի Ահմէտ բաշայ նորէն Այտէնի
գաւառին, և Հիւսնի բաշայ ալ վերս-
տին Պրուսայի գաւառի կուսակալու
թեանցը մէջ վերահաստատուեցան :

— Կը հաւաստեն թէ՛ Պոսնայի կու-
սակալ Տէրվիչ բաշայի կողմանէ շարաթ-
օր պատերազմական գործոց պաշտօ-
նատունն հասած հեռագիր մը՝ այն
կողմերը նոր զօրք զրկուիլն առ ալժմ
գաղբիցները կը խնդրէ, ըսելով թէ
ձեռքին տակ ունեցած զօրութիւններն
բաւական են առ ալժմ :

Թիէպինէի ամրոցին պահապան
զօրաց վրայ չորս վաշտ զօրք աւելցե-
ր է : Եթէ վաշտ զօրք ալ արդէն այլ
և այլ կողմերէն ճանաչող ելած են Պոս-
նա հասնելու, երկու վաշտ անցեալ
չարթու մայրաքաղաքէն ճանաչող դըր-
ուեցան : Երկու վաշտ ալ երէկ մեկ ե-
ր է Բօրթօ—Փլէքի ճանքով դէպ ի Մօս-
թար երթալու :

Հեռագրին նայելով, այս վերջին
երկու վաշտը աւելորդ եղած ըլլալէ
բայց քանզի անգամ մը ատունք շարժ-
ման վիճակի մէջ գրուած էին, և երկ-
րորդ՝ սրովհետեւ մեծ զօրութիւն մը
կեդրոնացնել կ'ուզուի հոն, ուստի ա-
տունք ալ ճանաչող հանուեր են երէկ : Ե-
թէ Հերսէքովին մէջ արդէն պատրաստ
գտնուած պահապան զօրքն ալ այս
թուոյն վրայ աւելցնենք, ընդամենը 20
հազար զօրաց թիւ մը ունեցած կ'ըլ-
լանք : 1858ին ալ Հերսէքի ապստամ-
բութեան միջոցին հոն զրկուած զօրաց
թիւը ասկէ աւելի չ'էր, մանաւանդ որ
հիմակուան զօրքերն նախորդին վրայ
առաւելութիւններ ալ ունին, այն է՝

ամենուն ալ Ամերիկայի հրացան երով
և գաշտային առատ թնդանօթներով
զինեալ ըլլալն :

— Կըսուի թէ Ֆուլը Մօթաֆա
բաշայ, որ ասեմէ մ'ի վեր հիւանդ էր,
վիճակը բոլորովին ծանրացեր է :

— Պոսնայի զօրաբաժնի հրամանա-
տար լիփա Նասան խնայ բաշայ հիւան-
դեանով, սորա տեղ ընդ հանուր սպա-
յակոտէն Ֆիլիք Նէճիկ բաշայ ըն-
տուեր է յաջորդելու, որն որ այսօր կը
մեկնի Ելթալ իւր նոր պաշտօնն ստան-
նելու :

Վաշտ լիփալէն ալ կըսէ թէ Հեր-
սէքովին զօրաբաժնի հրամանատար
անուանեալ լիփա Ֆաղը բաշայի մեկ-
նին բարձրագոյն հրամանաւ ետ միա-
ցե-
ր է :

— Հիւսէին Աֆնի բաշայ ամսոյս 12
ին վիէնայէն մեկնած ըլլալով դէպ ի
մայրաքաղաքս, երեկուան վարնայի
չոգենաւով հոս հասած ըլլալէ է, ի չա-
պ'ս նաև Աւստրիոյ գեապան Ջիլի կ'մ-
սըն ալ :

— Սլանալը գաղղիներէն նոր թեր-
թն երեկուցնէ հրատարակել սկսաւ :

— Միջերկրական օսմանեան նա-
ւատումն հրաման եղեր է Աղբիւրի
ծովը երթալու, ծովեղերաց վրայ հա-
կելու :

— Ռուսաց գեապանն այս շաբաթ-
օր երկու ժառէն աւելի տեսակցո թիւն
մ'ըրաւ Բ. Դրան քաղաքէն գործոց
պաշտօնէին հետ : Ինչպիսիք զօրապետը
քանի մ'օրն վ. հ. Սուլթանին սլ պի-
տի ներկայանայ կ'ըսուի :

ՀԱՅՐ ՍԵՐ ՏԵՐՈ ՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹ ՔԻՆ
ՃԱՂԿԱՂԻՆ ԱՂՕՆԵՐՆ, զՃԱՂԿՈՒԹԵՈՒ Բ
Մ. Լուսարարեան Էֆէնտի. որ իրաւ
փայլուն զարդ մը կրայ ըլլալ սրահ-
ներու մէջ կախուելու յատուկ, այս
անգամ նորոգ ի լոյս ընծայուած է
մաքուր փիմաղրութեամբ իւր նախա-
տպին վրայ :

Կը ծախուի գլխաւորաբար Ուզուն
Չարը Ֆէնիկեան գրատունը, և Մեր-
ճան Գ. Պ զաւսարեանի խանութը,
իւրիպէս նաև ուրիշ գրովաճառաց
քով, ի գին 5 ղշ :

ԴՐԱՄԱՆԱՆ

ԸՆԹԱԾՔ ԱՐԺԷԹԼՅՈՑ

Հալաթիւ 4 Օգոստոս

ԸՆԻՉ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺԷԹԼՅՈՂԻ	
Նախորդ երեկոյն գոցուած	43 38
Առաւօտուէ բաց	43 36
Բարձր գին	44. 5
Կէս օր . . .	44. 1
Բումէլի քիւթ.	Ֆր. 121 1/4
Փոխառ. 73 ի	Ֆր. 257 1/2
Փոխառ. 69 ի	271 1/2

65 ի	338
83	335
Սօսիէթէ Ժէնէրալ Լ. Ս. 7 6	
Գանձատուն 1872 ի . . .	79 1/2
Սօսիէթէ Օթոման . . .	5
Գանձ տը Գօնսթ.	6 6
Գրէտի Ժէնէրալ Լ. Օ. 9 25	
Թրամպէյ	3 5
Րբօր	6 1/2 7 քար
Դրամագիղ	8-9
Փոխկգր. իլ ռնտ եւմ . . .	110 7/8
Բարիդ	22 85

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի 100 զրշ. և հաշվ	
Ղրշ ֆ	
Ուղղ. ոսկի	110 . 15
Գաղղ.	88 8
Բօլ	90 . —
Գարպօն տրծաթ	17 . —
Թղթադրամ	15 10
Գրմից	51 30
Ճերմակ ճէմիտի տարբ. 102	6
Հիւսնոյ	103 . 20
Մէթալիք	105 . 30
Պղինձ	131 3/4

ՏՕԲԹԼՕՐ Մ. ՓԱՓԱԶԱՆ

Իւր բնակութիւնը հաստատած է ի Ղալաթիա, Հայոց եկեղեցւոյ փողոց թիւ 12 տունը, ուր պատրաստ է ամեն օր մինչև կէս օր հիւանդ բնդունիլ, և երեքշաբթի օրերն ալ ձրի դարմանել:

ՇՈՏ ԱՌԱՆ ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔՆԻՐ

Ս. Մ. Մինասեան և Բ. Կերք կը ծանուցանեն, արգոյ հասարակութեան, որ ձեռքերին գտնուած չորս հարիւրէն աւելի զանազան կարի գործիքներ առ ամառուան եղանակին բոլորն ալ ծախելու համար սովորական գիներէն շատ աժան պիտի տան. գործիքներուն տեսակներն են

«Լիթըլ վանձէր» — երկու թելով անքակ կար կարող ձեռքով կը գործէ, ընտանեաց խիստ յարմար ու գինը երեք լիւրայ է:

«Սինկէր» — «Պիմիլի» — կոչուած ոտքով կը գործէ — երկու թելով անքակ կար կարող — ընտանեաց և դուրսի կար կարող երու խիստ յարմար գինը խիստ աժան է:

«Սինկէր» — Միջին — աւելի զօրաւոր դուրսի կար կարողներու համար մէկ հատիկ գործիք է, գինը սովորականէն վար:

«Սինկէր» — թիւ 2 — մեծ և զօրաւոր գործիք մ'է երկաթէ պատուանդան ունի, երկու թելով անքակ կար կը կարէ. քաղիւր, չոխա և ալ ամեն տեսակ թանձր կտաններ կարելու համար մէկ հատիկ է: ամեն հաստութեամբ կաշի շատ դիւրութեամբ կը կարէ, որով կօշկակարներու համար ուրիշ գործիքներէ աւելի պիտանի է, գինը խիստ

աժան:

«Հաու» — թիւ 1 — ոտքով գործելու և երկու թելով անքակ պատուական ամեն տեսակ կար կը կարէ հետը զանազան մար գործիք եր ունենալով ընտանեաց համար խիստ պիտանի ու գինը շափազանց աժան է:

«Հաու» — թիւ 3 — մեծ և զօրաւոր գործիք գերձակներու և կօշկակարներու անհրաժեշտ և գինը ուրիշ տեղ ծախուածէն աւելի աժան է:

«Լիւրաս Հաու» — թիւ 3 — մեծ և զօրաւոր գործիք գերձակներու և կօշկակարներու շատ յարմար — շատ աժան կը ծախուի Ղալաթիա Մինասեանի մօտ զաւան:

Ամէն ջանք և միջոց ի գործ պիտի դրուի յաճախողները գոհ ընելու — ձրի դաս կը տրուի — գիներէն մեծ զեղջ պիտի ըլլայ — անոց և ուրիշ պէտք եղած բաները խիստ աժան և բոլոր վերոյիշեալները կը ծախուին Ղալաթիա Եւսի ճամբին դուռը Մինասեանի Ամերիկեան վաճառատունը մէջ:

Ամառուան համար բարակ ֆանէլա աղիւ շապիկներ շատ աժան գներով կը ծախուին Ամերիկեան վաճառատունը:

Սեպտ. 20

ՏՕԲԹԼՕՐ Բ. ՄԻՆԷՃԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան որ իւր բնակութիւնը հաստատած է Խակիւ տար: Սելամսը, Ուղղւն քաղաք, րբ մ ճատտէսի թիւ 20 տունը, ուր պատրաստ է ամեն ուրբաթ օր ժամը 3 էն մինչև 6 ձրի հիւանդ բնդունել:

Օգոս. 18

ԲԱՐԻՉԻ ԳՐԵԱՆՔ

Գեր. Խորէն Սրբազան Նար-Պէյի երկասիրութիւնքն եղող, Բարիդ տըպ եւլ հետեւալ փառաւկազմ գրքերը, այսուհետեւ պիտի վաճառուին կախիկ և աժան գներով, Մեծ. Ռուբէն Էֆ. Կիւրի շկերտանեանի սենեակը ի վարագործ ան թիւ 3 Վրի յարի:

Բնագիրք Հայ-Ֆրանսերէն
Ֆրանս-Տաճկերէն
Տեղեմաք Պատկերա զարդ աշխարհաբար Այրեւնարան պատկերազարդ

Գեղազրութիւն Հայ. և Ֆրանսերէն
Ընթերցարան աշխարհաբար
Պօղ և Վիլիգիէ պատկերազարդ
Դ. շալք Լամբրինի

Դաստիարակ. աղջկանց (Հայ. և Ֆրանս.)
Տեղեմաք (Ֆրանս. և Հայ.)
Դաստիարակութիւն տղայոց
Աղաջնորդ Անգլ. և Հայ. լեզուաց, ևն.

Գրաւաճառաց և քաղաքիւ օրի-

նակ գնող գպրատանց 0/0 10 զեղջ պիտի ըլլայ:

ԱՆԻԾԵԱԼՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԱՐԲԱՅ

Բ — Հատոր

Այս գիրքն արուեստահետադարձ գործ մ'է, ոչ բանակուի է և ոչ պատմութիւն. ինչպէս որ վերնագիրն ըստ բաւականին կը յայտնէ:

ԱՆԻԾԵԱԼՆ յօրինող Գահանայն Կարտիսալ Ուալմիլի, Ֆէնէլօնի, Գամիւսի ընթացքը բռնած է:

Սոյն վիպասանութիւնը և հատորէ բաղկացեալ պիտի ըլլայ. որք հետը հետէ պիտի հրատարակուին, իւրաքանչիւրին գինը 12 դահեկան:

Կը գտնուի Կ. Պօլիս Զարմաքճըւար փողոց թիւ 20 Գալաֆեան եղբարց գրատունը. և Զիւռնիա Տէտէեանց վաճառատունը:

ԱԼՔՕՕԼ ՎԷ ՊԻՐԱ

ՕՏԷՍԱՏԱ

ՇԻՐՔԷԹԸ ՍԱՆԱՅԻ ՎԷ ԹԻԻՃԱՐԻԷ

Միւսիւ Զարեգ վալթուք, Շիրքէթը մէզքիւրըն թէքմիլ թուրքիա իշին եալընըզ և ճէթօսու զուպ, իշան իտէր քեաֆֆէթ թիւճաւարաքի պու տէֆա Ղալաթիա Բէրշէմպէ Բազարընտա Նօ. 30-32 իլէ մաւրաքքամ պիր մաղաղա աշմըշ տըր վիլէնա պիտաը վէ Ալքօլ ֆիրուխթու իշուն:

Շիրքէթը մէզքիւր, չիմտիլէ տէկին բիւցամըզտա պուլուճմալ յան պիր պուզհանէ քիւշտընալազըմ օլաճօգ քեաֆֆէթի մէսարիֆաթը կէզէ ալարաք, ֆիրուխթի իթտիղի պիրաընըն թազէիլիլի, սաքչայապիլմէք իշուն պու տէֆա միւքէմմէլ պիր պուզհանէ ինչա իլէմիշ տիր:

Շիրքէթը մէզքիւրըն վիլէնա Պիրաընտան չիլէ իլէ տէ սաթըլըր ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ

Մաղաղաընտա, պէյաղ մէճիտիէ 22 զրշ. իւղէրէ, պէհէր չիլէնին ֆիյաթը 3 զրշ. օլարաք: Փետր. 15

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ
ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
Եռսուֆեան Խան վերի Յարկ Թււլ